

KURJER WILEŃSKI

NIEZALEŻNY ORGAN
DEMOKRATYCZNY.

Wychodzi codziennie prócz dni poświęconych

Cena prenumeraty: miesięcznie zł. 3. Zagranicą zł. 6. Prenumeratę przyjmują: Księgarnia W. Makowskiego, S-to Jańska 1, Skład papieru W. Borkowskiego, Mickiewicza 5. Prenumeratę i ogłoszenia przyjmują: Biuro Reklamowe Stefana Grabowskiego, Mickiewicza 4, róg Garbarskiej, tel. 82, Biura ogłoszeń S. Jutana, Niemiecka 4, telef. 222, J. Karłina, Niemiecka 22, telef. 605, Biuro ogłoszeń E. Sobola, Wileńska 22, tel. 867 i wszystkie biura rekl. w kraju i zagr.

Redakcja i Administracja: WILEŃSKA 15. Tel. 99. Czynna od g. 9 do 3 pp. Dział ogłoszeniowy „Kurjera Wileńskiego” mieści się przy Biurze Reklamowym S. Grabowskiego, Mickiewicza róg Garbarskiej 1. Tel. 82. Czynne od 9—6 w. Redaktor przyjmuje od 2—4 popoł. Rękopisów nadsyłanych redakcja nie zwraca.

Cena ogłoszeń: Za wiersz milimetry na 1 str. groszy 20, na 4-ej stronie 10. Komunikaty (ogłoszenia tekstowe) za wiersz milimetry 30 groszy. Układ ogłoszeń na 1-ej str. 5-o lamowy, na 4-ej str. 8-mio lamowy. Terminy druku mogą być przez administrację zmieniane dowolnie.

Pp. Mecenasom, Inżynierom, Kupcom i Przemysłowcom poleca się

Biuro Przepisywań

Wilno, Garbarska 1: Tel. 82.

Podania, oferty, kosztorysy, utwory literackie przepisuje się szybko i dokładnie. Ceny bardzo przystępne.

Skupiać, a nie rozpraszać emigrację.

Wielka i doniosła to sprawa. Stosunki gospodarcze ułożyły się, niestety, tak w państwie Polskim, iż jeszcze przez czas długi liczyć się należy z naturalnym, w danych okolicznościach, ruchem ludności polskiej ku znalezieniu pracy i zarobku po za obrębem Ojczyzny. Marzenie o tem, że Polska Niepodległa zdoła już w pierwszym okresie po Odrodzeniu zatrudnić i wyżywić należycie wszystkich swych obywateli i ich, na szczęście w szybkim stopniu wzrastającą liczbę, nie ziściło się jeszcze. Jak dawniej, za czasów zaborczych, tak i obecnie poważna odsetka ludności szukać musi chleba na obczyźnie, bądź w krajach europejskich, bądź za morzem. A odsetka ta niemała. Według nader niekompletnej statystyki urzędowej, podanej przez red. Stefana Dzwulskiego w broszurze p. t. „Kwestja emigracji”, wyemigrowało z Polski w latach 1921—1923, pomimo wielkich trudności i ograniczeń wychodźczych, z górą 295.000 obywateli polskich. Do tej jednak liczby dodać zapewne należy jeszcze conajmniej około 100.000 emigrantów niezarejestrowanych, głównie do Niemiec, dokąd tak dawniej żywa emigracja sezonowa, aczkolwiek teraz urzędowo wzbroniona, bynajmniej nie zamaria. Faktem jest w każdym razie, iż po Włoszech Polska jest drugim z kolei największym rynkiem emigracyjnym.

Nie posiadając kolonii własnych, musimy emigrację naszą kierować do krajów obcych, zawierając z krajami temi umowy państwowe, gwarantujące braci naszej jaknajlepsze warunki bytu materialnego, musimy ją otaczać usilną opieką rządową i społeczną, a przedewszystkiem dążyć do skupienia naszych wychodźców w większych masach tam, gdzie warunki ich bytu mogą być możliwie pomyślne. Zadania powyższe Polska spełnia dotychczas w stopniu wysoce niedostatecznym. W porównaniu np. z Włochami, którzy zarówno przez sprężystą i energiczną postawę swych władz, jak i przez szeroko rozgałęzioną działalność wielkich organizacji opieki społecznej walczą niezmordowanie i skutecznie o dobro swego wychodźstwa, — u nas dużo się o emigracji polskiej mówi, ale dla jej pożytku bardzo mało czyni.

Temu stanowi rzeczy kres położony — czas najwyższy. Całe społeczeństwo winno mieć udział w akcji opieki nad emigracją i przyjść z sukursem, a nawet często ze stanowczym naciskiem pod adresem nie zawsze dosyć sprawnej akcji władz rządowych.

Z pośród licznych zagadnień, związanych ze sprawą emigracji, pragną w rządzie pierwszym zwrócić uwagę

na konieczność przeciwdziałania nadmiernemu jej rozproszeniu po różnych krańcach świata. Niebezpieczeństwo podobnego rozpylenia wychodźstwa polskiego na bezsilne, bo liczebnie słabe, skupienia, jest w czasach obecnych nader aktualne. W obawie przed nadmiernym wzrostem bezrobocia w kraju, zaczyna się nieskoordynowana propaganda kierowania wychodźców do wszystkich, chociażby najbardziej oddalonych, najmniej zbadanych, kątów kuli ziemskiej. Jedni zachwalają plantacje kawy w Brazylii, inni Madagaskar, inni znowu do Anatolję, to Meksyk to Algier, to Chili, — a nawet zwrotnikowe okolice Afryki środkowej. Tej niekontrolowanej propagandzie, niezawsze płynącej z pobudek bezinteresownych, zapobiedz trzeba stanowczo. Władze państwowe i organizacje społeczne winny podjąć energiczną akcję w kierunku wynalezienia odpowiednich obszarów emigracyjnych, lecz obszarów dostatecznie pojemnych, by na nich przez czas dłuższy mógł być skoncentrowany polski ruch emigracyjny.

Pójście po linii bezmyślnego rozsyłania emigrantów na różne strony, to oddanie ich na pastwę przypadku, nieraz równego zupełnej ztracie, ostatniej nędzy i ostatniemu wyzskowi. Tak nie może postępować naród cywilizowany, tak nie może postępować państwo, obowiązane dbać o los wszystkich swych obywateli. Wszak wiadomo, z jakimi trudnościami borykać się musi polski wychodźca nawet w krajach niezbyt oddalonych, gdzie istnieje już polska służba konsularna i dawniejsze kolonie polskie. O ileż cięższym stać się musi los emigranta naszego, gdy się znajdzie w nielicznej tylko gromadzie, rozproszony po najodleglejszych obszarach, z konieczności pozbawiony stałej pomocy, opieki i łączności z krajem ojczystym. To pewna zguba, do której nie wolno nam dopuścić. Nie należy więc dawać posłuchu pokątnej agitacji emigracyjnej, a w każdym wypadku zasięgać rady kompetentnej u ludzi i w organizacjach, zasługujących na pełne zaufanie. Każdy uświadomiony obywatel Polski winien dzisiaj o tem szeroko i głośno pouczać licznych kandydatów do wychodźstwa.

Gustaw Simon
Podsekretarz Stanu.

Teatr Polski

Występy **Al. Zelwerowicza**.
Dzisiaj po raz drugi

Ciemna plama

komedia Nadelberga i Prosterd
Początek o godz. 8 m. 15 w.

Administracja „Kur. Wil.” uprasza o wpłacanie prenumeraty za miesiąc sierpień celem uniknięcia wstrzymania dalszego wysyłania pisma.

Na sezon letni obuwie płócienne

białe i popielate
męskie damskie

plaszczki letnie angielskie, krawaty fularowe
jasne, oryginalne kapelusze „Panama”

poleca

Jan Wokulski i S-ka

Wilno, Wielka 9.

Aresztowania we Lwowie.

Po rewizji w mieszkaniu Botwina, aresztowano jego matkę, dwie siostry i brata kelnera, którzy, jak stwierdzono, należą również do partii komunistycznej. Po zeznaniach Botwina policji udało się aresztować jeszcze kilku komunistów. Botwin utrzymuje, że działał z własnych pobudek, jednak jak wykazało dalsze śledztwo, został on delegowany do tego czynu.

Powrót eskadry gen. Zagórskiego.

Wczoraj o godz. 6-ej wróciło do Warszawy 18 samolotów polskich, które pod dowództwem generała brygady pilota Włodzimierza Ostoi-Zagórskiego odbyły z zupełnym powodzeniem daleki raid europejski.

Defraudacje w konsulatach polskich.

Niemieckie, hakatystyczne pismo na Górnym Śląsku przyniosło wiadomości o licznych wypadkach defraudacji w konsulatach polskich zagranicą.

Wiadomości te powtórzyła część prasy polskiej, dowiadując się jednocześnie w Min. Spr. Zagr., czy są prawdziwe.

Wobec odkrycia sprzeniewierzeń w jednym z konsulatów polskich w Niemczech, nasze Ministerjum Spraw Zagranicznych zarządziło inspekcję wszystkich innych konsulatów.

Wynik tej inspekcji był dosyć smutny. Wykryto bowiem nadużycia pieniężne i w innych konsulatach polskich na terytorjum niemieckim. Urzędnicy, którzy byli winni bezpośrednio popełnionych nadużyć zostali pociągnięci do odpowiedzialności sądowej.

O kurs złotego.

Wobec informacji o zanotowaniu wczoraj poniżej par złotego polskiego na giełdach zagranicznych, uzyskaliśmy z urzędowego źródła następujące wyjaśnienie:

Akcja ta nosi charakter wyrażonej dywersji ze strony wrogich Polsce czynników. Główne jej miejsce w Gdańsku i Berlinie aż nazbyt jasno wskazuje na sprawcę. Niewątpliwie akcja ta ma związek ze zbliżającą się datą 1-go sierpnia, t. j. miesiącem, w którym mają się rozpocząć rozmowy przedstawicieli Rządu polskiego z p. Dillonem w sprawie realizacji drugiej raty pożyczki amerykańskiej.

Objektywnie sytuacja Banku Polskiego nie daje żadnych podstaw do obaw o kurs złotego polskiego. Kurs złotego nie uległ zmianie ani na oficjalnej giełdzie warszawskiej, gdzie za dolara płacono w dalszym ciągu 5,18, ani też na giełdzie nowojorskiej.

Propaganda komunistyczna.

Paryskie koła polityczne otrzymały szereg nowych wiadomości o propagandzie komunistycznej w wojsku Abd el Krima i pomocy, jaką on otrzymuje od III-ej Międzynarodówki. Rozszerzenie agitacji należy zawdzięczać instytucji która nazywa się „Centralną Rewolucyjną Komisją dla kolonii”. Komisja ta składała się z trzech oddziałów: 1) dla francuskiej Afryki Zachodniej, 2) dla Afryki Północnej i 3) dla Antyllów. Niedawno Komitet otrzymał 12 milionów franków francuskich na prowadzenie agitacji rewolucyjnej w koloniach francuskich. Aresztowani w tych dniach w Algierze dwaj osobnicy okazali się emisariuszami tej właśnie organizacji i byli przeznaczeni do szerzenia tam odpowiedniej agitacji.

Uniwersytet międzynarodowy.

Komisja Ligi Narodów dla współpracy intelektualnej powzięła ciekawą myśl stworzenia uniwersytetu międzynarodowego, w którym pobierać mogliby nauki kandydaci na dyplomatów, polityków, redaktorów politycznych, profesorów nauk politycznych i t. p.

Wiadomości polityczne.

Instrukcje Chamberlain'a które zostały udzielone ambasadorowi angielskiemu w Paryżu zawierają trzy punkty 1) artykuł-16 ty Ligi Narodów należy raczej do kompetencji Rady Ligi Narodów i nie powinien być rozważany na konferencji pomiędzy rządami w sprawie paktu bezpieczeństwa. 2) Rząd angielski nie chce debatować nad paktem z rządem niemieckim przed czasem usunięcia okupacji terenów niemieckich na lewym brzegu Renu. 3) Wszystkie punkty, dotyczące zobowiązań reparatornych zostały już ostatecznie uregulowane paktem londyńskim.

Dzienniki zwracają uwagę na zwiększoną ruchliwość dyplomatyczną prezydenta Stanów Zjednoczonych Coolidge'a. W dniu wczorajszym Coolidge przyjął cały szereg polityków, z którymi porozumiewał się w sprawie paktu gwarancyjnego. Prezydent przyjął również posła amerykańskiego w Brukseli Williama Felixa, który upatrzony jest na obserwatora w razie dojsca do skutku konferencji międzynarodowej w sprawie paktu gwarancyjnego.

Przybył do Londynu estoński minister spraw zagranicznych Pusta, który ma odbyć konferencję z Chamberlainem. Konferencji tej przypisują decydujące znaczenie, ze względu na zjazd ministrów spraw zagranicznych krajów nad bałtyckich, który ma się odbyć w sierpniu b. r. Poza tem przyjazd ministra Pusty ma między innymi na celu podpisanie traktatu handlowego i ostateczne uregulowanie rozrachunków między Estonją i Anglią. Przyjazd ministra Pusty dzienniki angielskie uważają za objaw niezmiernie pomyślny.

Minister Pusta oraz minister ic-lewski spraw zagranicznych Mejerowicz zgodnie oświadczyli, iż konferencja w Tallinie nie będzie skierowana przeciwko Sowietom. Rozpoczęła się ewakuacja Essen. Wszystkie budynki zajęte dotąd przez wojska okupacyjne zostały opróżnione. Dwa pułki artylerji odmaszerowały w dniu dzisiejszym z Essen do miejscowości Landau, położonej na lewym brzegu Renu.

Znany polityk socjalistyczny Scheidemann obchodził w dniu dzisiejszym 60 letnią rocznicę urodzin. Z tego powodu Scheidemann otrzymał wiele powinszowań i podarunków, wśród których znajduje się również podarunek od prezydenta Hindenburga. Uważane jest to za objaw kompromisu w polityce wewnętrznej Niemiec.

Hindenburg uda się do Monachjum, gdzie odbędą się w związku z jego przyjazdem wielkie uroczystości. Po kilkudniowym tam pobycie prezydent Rzeszy pojedzie do posiadłości jednego ze swoich przyjaciół i wróci do Berlina dopiero w jesieni.

Kobieta-lekarka
Dr. Zofja Zeldowicz
Choroby kobiece, weneryczne i skórne.
Przyjm. 12—5. Ul. Mickiewicza 24 m. 4.

Akuszerka-masażystka
M. BRZEZINA
Ul. Mickiewicza 44, m. 17. Przyjmuje od godz. 8-ej rano do 7-ej wiecz.

